

REPUBLIKA HRVATSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
Z A G R E B

Broj: I Kž 9/2019-10

REPUBLIKA HRVATSKA
R J E Š E N J E

Vrhovni sud Republike Hrvatske, u vijeću sastavljenom od sudaca dr. sc. Zdenka Konjića kao predsjednika vijeća, te Damira Kosa i Perice Rosandića, kao članova vijeća, uz sudjelovanje više sudske savjetnice - specijalistice Martine Setnik, kao zapisničarke, u kaznenom predmetu protiv optuženog V. Š. S. i dr., zbog kaznenog djela iz čl. 246. st. 2. Kaznenog zakona ("Narodne novine", broj 125/11., 144/12., 56/15. i 61/15. – dalje u tekstu: KZ/11.) i dr., odlučujući o žalbama državnog odvjetnika, optuženog V. Š. S., optuženog I. Š., optuženog T. M. i optužene D. Č., podnesenima protiv presude Županijskog suda u Zagrebu od 20. listopada 2017. godine, broj K-28/2014, u sjednici održanoj 13. srpnja 2021., u prisutnosti u javnom dijelu sjednice branitelja optuženog V. Š. S., odvjetnika N. I., optuženog T. M. i njegovog branitelja, odvjetnika G. M. te branitelja optužene D. Č., odvjetnika A. N.

r i j e š i o j e :

I. Prihvaćaju se djelomično žalbe državnog odvjetnika u odnosu na kazneno djelo pod točkom 1. osuđujućeg dijela pobijane presude; optuženog V. Š. S. u odnosu na kazneno djelo pod točkom 2. osuđujućeg dijela pobijane presude i optužene D. Č. u odnosu na kaznena djela pod točkama 2. i 3. osuđujućeg dijela pobijane presude, a povodom tih žalbi te žalbi optuženog I. Š. i optuženog T. M. i po službenoj dužnosti, ukida se pobijana presuda u cijelosti te se predmet upućuje prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje i odluku.

II. Žalbe državnog odvjetnika, optuženog V. Š. S. i optužene D. Č. u ostalom dijelu, a žalbe optuženog I. Š. i optuženog T. M. u cijelosti su bespredmetne.

Obrazloženje

1. Pobijanom presudom optuženici V. Š. S., V. B., I. Š., T. M. i D. Č. proglašeni su krivima zbog kaznenih djela protiv gospodarstva, a optužena D. Č. i zbog kaznenog djela protiv pravosuđa i osuđeni kako slijedi.

1.1. Optuženi V. Š. S. proglašen je krivim zbog kaznenog djela zlouporabe povjerenja u gospodarskom poslovanju iz čl. 246. st. 1. i 2. u vezi s čl. 52. KZ/11., opisanog u točki 1. izreke osuđujućeg dijela, za koje mu je utvrđena kazna zatvora u trajanju od 1 godine i zbog kaznenog djela utaje poreza ili carine iz čl. 256. st. 3. u

vezi s čl. 52. KZ/11., opisanog u točki 2. izreke osuđujućeg dijela, za koje mu je utvrđena kazna zatvora u trajanju od 1 godine i 6 mjeseci, nakon čega je taj optuženik, uz primjenu čl. 51. KZ/11., osuđen na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od 2 godine i 3 mjeseca. Potom mu je, na temelju čl. 57. KZ/11., izrečena djelomična uvjetna osuda tako da se od jedinstvene kazne zatvora na koju je taj optuženik osuđen izvršava 1 godina, dok se dio kazne u trajanju od 1 godine i 3 mjeseca neće izvršiti ako taj optuženik u roku od 3 godine od pravomoćnosti presude ne počini novo kazneno djelo. Na temelju čl. 54. KZ/11. tom je optuženiku u izrečenu neuvjetovanu kaznu zatvora uračunato vrijeme provedeno u pritvoru i istražnom zatvoru od 13. listopada 2011. do 14. prosinca 2011. Na temelju čl. 77. KZ/11. i čl. 560. st. 2. Zakona o kaznenom postupku ("Narodne novine", broj 152/08., 76/09., 80/11., 91/12. – odluka Ustavnog suda, 143/12., 56/13., 145/13., 152/14., 70/17. i 126/19. - dalje u tekstu: ZKP/08.) utvrđeno je da novčani iznos od 1.691.845,175 kn predstavlja imovinsku korist koju je optuženi V. Š. S. ostvario kaznenim djelom iz čl. 246. st. 2. u vezi s čl. 52. KZ/11., opisanim u točki 1. izreke osuđujućeg dijela, da je taj iznos imovina Republike Hrvatske te je optuženom V. Š. S. naloženo da Republici Hrvatskoj isplati taj novčani iznos u roku od 15 dana od dana pravomoćnosti presude. Na temelju čl. 158. st. 2. ZKP/08. optuženom V. Š. S. naloženo je da na ime imovinskopravnog zahtjeva isplati oštećenoj Republici Hrvatskoj iznos od 2.831.131,45 kn, zajedno sa zakonskom zateznom kamatom tekućom od dospijeća svakog pojedinog iznosa do 31. srpnja 2015. po stopi određenoj za svako polugodište, uvećanjem eskontne stope Hrvatske narodne banke koja je vrijedila zadnjeg dana polugodišta koje je prethodilo tekućem polugodištu za 5 % poena, a od 1. kolovoza 2015. do isplate, po stopi određenoj za svako polugodište uvećanjem prosječne kamatne stope na stanja kredita odobrenih na razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovačkim društvima izračunate za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu za 5 % poena, i to na iznos od 363.000,00 kn tekućom od 1. siječnja 2006. do isplate; na iznos od 663.546,87 kn tekućom od 1. siječnja 2006. do isplate; na iznos od 881.309,07 kn tekućom od 1. siječnja 2008. do isplate; na iznos od 115.827,30 kn tekućom od 4. siječnja 2008. do isplate; na iznos od 807.448,21 kn tekućom od 1. siječnja 2009. do isplate; na iznos od 159.390,00 kn tekućom od 1. siječnja 2006. do isplate; na iznos od 465.300,00 kn tekućom od 1. siječnja 2007. do isplate; na iznos od 42.020,00 kn tekućom od 1. veljače 2007. do isplate te na iznos od 147.840,00 kn tekućom od 1. kolovoza 2007. do isplate, dok je s preostalim dijelom imovinskopravnog zahtjeva do iznosa od 4.423.892,32 oštećenik upućen u parnicu.

1.2. Optuženi V. B. proglašen je krivim zbog kaznenog djela pomaganjem u zlouporabi povjerenja u gospodarskom poslovanju iz čl. 246. st. 2. u vezi s čl. 38. i čl. 52. KZ/11., opisanog u točki 1. izreke osuđujućeg dijela, za koje mu je uz primjenu čl. 48. i čl. 49. st. 1. toč. 4. KZ/11., utvrđena kazna zatvora u trajanju od 6 mjeseci te zbog kaznenog djela pomaganjem u utaji poreza ili carine iz čl. 256. st. 3. u vezi s čl. 38. i čl. 52. KZ/11., opisanog u točki 2. izreke osuđujućeg dijela, za koje mu je uz primjenu čl. 48. i čl. 49. st. 1. toč. 4. KZ/11., utvrđena kazna zatvora u trajanju od 8 mjeseci pa je taj optuženik, uz primjenu čl. 51. KZ/11., osuđen na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od 1 godine, a na temelju čl. 56. KZ/11. izrečena mu je uvjetna osuda na način da se izrečena jedinstvena kazna zatvora neće izvršiti ako taj optuženik u roku od 3 godine od pravomoćnosti presude ne počini novo kazneno

djelo. Za slučaj opoziva uvjetne osude, na temelju čl. 54. KZ/11., optuženom V. B. će se u izrečenu jedinstvenu kaznu zatvora uračunati vrijeme provedeno u pritvoru i istražnom zatvoru od 13. listopada 2011. do 22. veljače 2012. Na temelju čl. 77. KZ/11. i čl. 560. st. 2. ZKP/08. utvrđeno je da novčani iznos od 483.307,71 kn predstavlja imovinsku korist koju je optuženi V. B. ostvario kaznenim djelom iz čl. 246. st. 2. u vezi s čl. 38. KZ/11., opisanim u točki 1. izreke osuđujućeg dijela, da je taj iznos imovina Republike Hrvatske te je optuženom V. B. naloženo da Republici Hrvatskoj isplati taj novčani iznos u roku od 15 dana od dana pravomoćnosti presude.

1.3. Optuženi I. Š. proglašen je krivim zbog kaznenog djela pomaganjem u zlouporabi povjerenja u gospodarskom poslovanju iz čl. 246. st. 2. u vezi s čl. 38. i čl. 52. KZ/11., opisanog u točki 1. izreke osuđujućeg dijela, za koje je uz primjenu čl. 48. i čl. 49. st. 1. toč. 4. KZ/11. osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 6 mjeseci. Na temelju čl. 55. st. 1. i 2. KZ/11. ta mu je kazna zatvora zamijenjena radom za opće dobro na način da se jedan dan zatvora zamjenjuje s dva sata rada. Ako se taj optuženik u roku od osam dana od dana za koji je pozvan ne javi nadležnom tijelu za probaciju ili mu poziv ne bude mogao biti dostavljen na adresu koju je dao sudu ili ne dade pristanak za rad za opće dobro, početak postupak izvršenja kazne na koju je osuđen. Ako taj optuženik svojom krivnjom u cijelosti ili djelomično ne izvrši rad za opće dobro u određenom roku, sud će donijeti odluku kojom određuje izvršenje kazne u cijelosti ili u neizvršenom dijelu. Za slučaj da taj optuženik svojom krivnjom u cijelosti ili djelomično ne izvrši rad za opće dobro, u kaznu zatvora će mu se, na temelju čl. 54. KZ/11., uračunati vrijeme provedeno u pritvoru i istražnom zatvoru od 13. listopada 2011. do 3. siječnja 2012.

1.4. Optuženi T. M. proglašen je krivim zbog kaznenog djela pomaganjem u zlouporabi povjerenja u gospodarskom poslovanju iz čl. 246. st. 2. u vezi s čl. 38. i čl. 52. KZ/11., opisanog u točki 1. izreke osuđujućeg dijela, za koje je, uz primjenu čl. 48. i čl. 49. st. 1. toč. 4. KZ/11., osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 8 mjeseci. Na temelju čl. 55. st. 1. i 2. KZ/11. ta mu je kazna zatvora zamijenjena radom za opće dobro na način da se jedan dan zatvora zamjenjuje s dva sata rada. Ako se taj optuženik u roku od osam dana od dana za koji je pozvan ne javi nadležnom tijelu za probaciju ili mu poziv ne bude mogao biti dostavljen na adresu koju je dao sudu ili ne dade pristanak za rad za opće dobro, početak postupak izvršenja kazne na koju je osuđen. Ako taj optuženik svojom krivnjom u cijelosti ili djelomično ne izvrši rad za opće dobro u određenom roku, sud će donijeti odluku kojom određuje izvršenje kazne u cijelosti ili u neizvršenom dijelu. Za slučaj da taj optuženik svojom krivnjom u cijelosti ili djelomično ne izvrši rad za opće dobro, u kaznu zatvora će mu se, na temelju čl. 54. KZ/11., uračunati vrijeme provedeno u pritvoru i istražnom zatvoru od 13. listopada 2011. do 25. siječnja 2012.

1.5. Optužena D. Č. proglašena je krivom zbog kaznenog djela zlouporabe povjerenja u gospodarskom poslovanju iz čl. 246. st. 2. u vezi s čl. 52. KZ/11., opisanog u točki 1. izreke osuđujućeg dijela, za koje joj je utvrđena kazna zatvora u trajanju od 1 godine, kaznenog djela pomaganjem u utaji poreza ili carine iz čl. 256. st. 3. u vezi s čl. 38. i čl. 52. KZ/11., opisanog u točki 2. izreke osuđujućeg dijela, za koje joj je uz primjenu čl. 48. i čl. 49. st. 1. toč. 4. KZ/11., utvrđena kazna zatvora u

trajanju od 8 mjeseci i zbog kaznenog djela sprječavanja dokazivanja iz čl. 306. st. 1. KZ/11., opisanog u točki 3. izreke osuđujućeg dijela za koje joj je utvrđena kazna zatvora u trajanju od 1 godine, nakon čega je uz primjenu čl. 51. KZ/11. osuđena na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od 2 godine i 5 mjeseci. Na temelju čl. 57. KZ/11. toj je optuženici izrečena djelomična uvjetna osuda na način da se od jedinstvene kazne zatvora na koju je osuđena izvršava 1 godina, dok se dio kazne u trajanju od 1 godine i 5 mjeseci neće izvršiti ako ta optuženica u roku od 3 godine od pravomoćnosti presude ne počini novo kazneno djelo. Na temelju čl. 54. KZ/11. optuženoj D. Č. je u izrečenu neuvjetovanu kaznu zatvora uračunato vrijeme provedeno u pritvoru i istražnom zatvoru od 8. ožujka 2013. do 24. svibnja 2013. Na temelju čl. 77. KZ/11. i čl. 560. st. 2. ZKP/08. utvrđeno je da novčani iznos od 1.691.845,175 kn predstavlja imovinsku korist koju je optužena D. Č. ostvarila kaznenim djelom iz čl. 246. st. 2. u vezi s čl. 52. KZ/11., opisanim u točki 1. izreke osuđujućeg dijela, da je taj iznos imovina Republike Hrvatske te je optuženoj D. Č. naloženo da Republici Hrvatskoj isplati taj novčani iznos u roku od 15 dana od dana pravomoćnosti presude. Oštećena Republika Hrvatska je s imovinskopravnim zahtjevom u odnosu na optuženu D. Č. upućena u parnicu.

1.6. Na temelju čl. 148. st. 1. ZKP/08. određeno je da su optuženi V. Š. S., optuženi V. B., optuženi I. Š., optuženi T. M. i optužena D. Č. dužni podmiriti troškove kaznenog postupka iz čl. 145. st. 2. toč. 1. i 6. ZKP/08. s osnova paušala, i to optuženi V. Š. S. i optužena D. Č. u iznosu od po 5.000,00 kn svaki, a optuženi V. B., optuženi I. Š. i optuženi T. M. u iznosu od po 3.000,00 kn svaki, te s osnova knjigovodstveno-financijskog vještačenja po vještaku P. B. i s osnova putnih troškova svjedoka, koji će u smislu čl. 147. st. 2. ZKP/08., biti određeni posebnim rješenjem nakon što se pribave podaci o njihovoj visini.

1.7. Istom presudom optuženi I. Š. je, na temelju čl. 453. toč. 3. ZKP/08., oslobođen optužbe za kazneno djelo pomaganjem u utaji poreza ili carine iz čl. 256. st. 1. i 3. u vezi s čl. 38. KZ/11. Na temelju čl. 149. st. 1. ZKP/08. određeno je da troškovi kaznenog postupka iz čl. 145. st. 2. toč. 1. do 5. ZKP/08. te nužni izdaci optuženika i nužni izdaci i nagrada branitelja padaju na teret proračunskih sredstava.

2. Protiv ove presude žalbe su podnijeli državni odvjetnik, optuženi V. Š. S., optuženi I. Š., optuženi T. M. i optužena D. Č.

2.1. Državni odvjetnik žali se zbog pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja te zbog odluke o kazni, djelomičnoj uvjetnoj osudi, zamjeni radom za opće dobro i odluke o imovinskopravnom zahtjevu, s prijedlogom da drugostupanjski sud pobijanu presudu preinači „u smislu žalbenih navoda“, odnosno da se preinači na način da optuženom V. Š. S. i optuženoj D. Č. za svako kazneno djelo utvrdi kazne zatvora u duljem trajanju te strože bezuvjetne jedinstvene kazne zatvora; da optuženom I. Š. za svako kazneno djelo utvrdi bezuvjetne kazne zatvora u duljem trajanju te da optuženog T. M. osudi na bezuvjetnu kaznu zatvora u duljem trajanju.

2.2. Optuženi V. Š. S. žali se putem branitelja, odvjetnika N. I., zbog bitnih povreda odredaba kaznenog postupka te pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja,

predlažući da se pobijana presuda preinači na način da ga se oslobodi od optužbe. Zatražena je obavijest o sjednici vijeća drugostupanjskog suda.

2.3. Optuženi I. Š. žalbu je podnio putem branitelja, odvjetnika D. Đ., i to u odnosu na kazneno djelo opisano pod točkom 1. izreke osuđujućeg dijela, zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka, povrede kaznenog zakona te pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, s prijedlogom da se pobijana presuda preinači i oslobodi ga se optužbe za isto, podredno da se ukine i predmet uputi prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje i odluku.

2.4. Žalbu protiv ove presude podnio je i optuženi T. M. putem branitelja, odvjetnika G. M., zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, povrede kaznenog zakona i odluke o kazni, predlažući da se pobijana presuda preinači i oslobodi ga se optužbe, odnosno da se ukine i predmet uputi prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje i odluku. Zatražena je obavijest o sjednici vijeća drugostupanjskog suda.

2.5. Žali se i optužena D. Č. putem branitelja, odvjetnika A. N., zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka, povrede kaznenog zakona te pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, predlažući da se pobijana presuda ukine i predmet uputi prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje i odluku. Zatražena je obavijest o sjednici vijeća drugostupanjskog suda.

2.6. Optužena D. Č. je podnijela i osobnu žalbu bez izričitog navođenja žalbenih osnova i konkretnog prijedloga kako postupiti s pobijanom presudom. Međutim, kako se navodi osobne žalbe ove optuženice međusobno preklapaju i nadopunjavaju s onima iznesenima u žalbi te optuženice po branitelju, to će obje ove žalbe biti razmotrene kao jedinstvena žalba optužene D. Č.

3. Odgovori na žalbe nisu podneseni.

4. Spis predmeta je, sukladno čl. 474. st. 1. ZKP/08., dostavljen Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske.

5. O sjednici drugostupanjskog vijeća obaviješteni su državni odvjetnik, optuženi V. Š. S. i njegov branitelj, odvjetnik N. I., optuženi I. Š. i njegov branitelj, odvjetnik D. Đ., optuženi T. M. i njegov branitelj, odvjetnik G. M. te optužena D. Č. i njezin branitelj, odvjetnik A. N. Na sjednicu su pristupili branitelj optuženog V. Š. S., odvjetnik N. I., optuženi T. M. i njegov branitelj, odvjetnik G. M. te branitelj optužene D. Č., odvjetnik A. N., dok na sjednicu nisu pristupili uredno pozvani državni odvjetnik, optuženi V. Š. S., optuženi I. Š., branitelj optuženog I. Š., odvjetnik D. Đ. i optužena D. Č., pa je sjednica vijeća održana u njihovoj odsutnosti na temelju čl. 475. st. 4. ZKP/08. Prisutni optuženi T. M. i prethodno navedeni prisutni branitelji pojedinih optuženika ostali su kod navoda istaknutih u pisanim žalbama.

6. Žalbe državnog odvjetnika, optuženog V. Š. S. i optužene D. Č. su djelomično osnovane, a djelomično bespredmetne, dok su žalbe optuženog I. Š. i optuženog T. M. bespredmetne u cijelosti.

7. Optuženi V. Š. S. u svojoj žalbi prije svega ističe da mu je u odnosu na cjelokupni kazneni postupak teško povrijeđeno pravo na pravično suđenje iz čl. 468. st. 2. ZKP/08. zbog propuštanja roka za podizanje optužnice. Ovo stoga što su, kako to nastavno ističe, i prva optužnica u ovom predmetu od 6. studenog 2012. i ona izmijenjena od 26. kolovoza 2013. podignute protivno članku 229. ZKP/08., odnosno nakon proteka tada zakonom propisanog roka od 15 dana od dana kada je po zakonu protiv njega dovršena istraga. Tvrdi da je, s obzirom na to da je uhićen 13., a ispitan 14. listopada 2011., istraga protiv njega započela najkasnije 14. listopada 2011., tako da je krajnji rok za donošenje rješenja o produljenju istrage prije podizanja prve optužnice isticao 14. travnja 2011. Međutim, kako je istraga produljena za daljnjih šest mjeseci tek 23. travnja 2011., odnosno protekom devet dana od dana kada je protekao maksimalni rok trajanja istrage, to se pravilnom primjenom odredbe čl. 229. ZKP/08. trebalo uzeti da je državni odvjetnik odustao od kaznenog progona protiv njega.

7.1. U navedenom ovaj žalitelj, međutim, nije u pravu. Naime, uvidom u spis predmeta utvrđeno je da je sukladno tada važećim odredbama ZKP-a nalog Županijskog državnog odvjetništva u Zagrebu o provođenju istrage u ovom predmetu donesen 24. listopada 2011. (listovi 2888 do 2902), dok je nalog o produljenju istrage donesen 23. travnja 2012. (listovi 11561 do 11562). Telefonskom provjerom putem pisarnice Županijskog državnog odvjetništva u Zagrebu od 2. srpnja 2021. ovaj sud utvrdio je da je u upisniku kaznenih prijava kao datum završetka (prve) istrage u ovom predmetu upisan nadnevak 23. listopad 2012. Budući da je prva optužnica podignuta 6. studenog 2012., ista je podignuta u roku od petnaest dana nakon završene istrage, kako je to bilo propisano tada važećom odredbom čl. 229. st. 1. ZKP/08. Daljnjim uvidom u spis predmeta utvrđeno je da je ta optužnica od strane ovlaštenog tužitelja povučena 8. veljače 2013. (list 12263), dok je telefonskom provjerom putem pisarnice Županijskog državnog odvjetništva u Zagrebu od 2. srpnja 2021. ovaj sud utvrdio da je u upisniku kaznenih prijava kao datum završetka (druge) istrage upisan nadnevak 12. kolovoz 2013. Budući da je ta druga optužnica u ovom predmetu podignuta 26. kolovoza 2013., ista je također podignuta u roku od petnaest dana nakon završene istrage, kako je to bilo propisano tada važećom odredbom čl. 229. st. 1. ZKP/08.

7.2. Kako su, dakle, obje optužnice u ovom predmetu podignute u rokovima koji su bili propisani tada važećom odredbom čl. 229. st. 1. ZKP/08., to nema govora o presumiranom odustanku državnog odvjetnika od kaznenog progona, kako to nastoji prikazati ovaj žalitelj, a time ni o ostvarenoj bitnoj postupovnoj povredi istaknutoj u njegovoj žalbi.

8. Optuženi V. Š. S. u svojoj žalbi nadalje ističe da je državni odvjetnik nakon podizanja optužnice 26. kolovoza 2013. istu mijenjao u četiri navrata, time da nakon posljednje tri izmjene optužnice prvostupanjski sud optuženicima nije pružio mogućnost da se, sukladno odredbi čl. 441. st. 6. u skladu s odredbom čl. 415. ZKP/08., izjasne o tome razumiju li izmjene optužnice niti da se izjasne o njezinoj osnovanosti. Zbog toga je, kako to ističe ovaj žalitelj, grubo povrijeđeno pravo na

obranu, a ta je povreda utjecala ili je mogla utjecati na sadržaj presude, čime je ostvarena bitna povreda odredaba kaznenog postupka iz čl. 468. st. 3. ZKP/08.

8.1. Ni istaknuti žalbeni navodi, međutim, nisu osnovani. Naime, uvidom u raspravni zapisnik prvostupanjskog suda od 27. rujna 2017. utvrđeno je da su nakon posljednje navedene izmjene optužnice od strane ovlaštenog tužitelja na raspravi 27. rujna 2017. svi optuženici izričito upitani da li im je potrebno vrijeme za spremanje obrane, na što su svi oni, dakle i optuženi Š. S., odgovorili da je ovo neznatna izmjena zbog koje ne trebaju posebno vrijeme za pripremanje obrane te da ostaju kod ranijih očitovanja o krivnji i u odnosu na izmijenjenu optužnicu. Nakon toga se prešlo na ispitivanje optuženog V. Š. S.

U odnosu na kaznena djela opisana pod točkom 1. izreke osuđujućeg dijela

9. Žaleći se zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka iz čl. 468. st. 1. toč. 11. ZKP/08., optuženi Š. S. ističe da je pobijana presuda nerazumljiva jer da u pojedinačnim opisima kaznenog djela opisanog pod točkom 1. izreke osuđujućeg dijela nigdje nije opisano da je on postupao s ciljem pribavljanja imovinske koristi, već je navedeno da je „raspolagao“ s određenim novčanim iznosima, a da taj izraz nikako ne opisuje namjeru kao subjektivni element kaznenog djela, a ni pribavljanje nepripadajuće imovinske koristi.

9.1. Navedeni žalbeni navodi nisu osnovani. Naime, činjenični opis kaznenog djela iz točke 1. izreke osuđujućeg dijela pobijane presude sastoji se od preambule u kojoj je opisana suština navodne kriminalne djelatnosti svih optuženika na koje se odnosi ta točka, uključujući i optuženog Š. S., konkretizirana u tri alineje. U preambuli je jasno i dostatno opisan cilj postupanja optuženika počinitelja kaznenog djela riječima „u cilju da se znatno nepripadno materijalno okoriste osmislili su za sebe način pribavljanja znatne nepripadne imovinske koristi na štetu trgovačkih društava C. M. d.o.o. i M. S. d.o.o.“, a potom je i u svakoj od tri alineje konkretiziran opis postupanja počinitelja te je navedeno da su optuženici koji su optuženi za pomaganje postupali na inkriminirani način „u nakani da omoguće optuženom V. Š. S. i optuženoj D. Č. da se nepripadno okoriste“.

10. Žaleći se zbog iste bitne postupovne povrede, optuženi Š. S. nadalje ističe da postoji proturječje među razlozima pobijane presude koje se očituje u tome što prvostupanjski sud navodi da pobijanu presudu, između ostaloga, temelji i na presudi Županijskog suda u Zagrebu broj Kov-133/13 od 17. prosinca 2013. u kaznenom predmetu protiv optuženog M. C. (stranice 104. i 105. pobijane presude), no da potom navodi da se pobijana presuda nikako ne može temeljiti na toj presudi (stranica 106. pobijane presude).

10.1. Pozivajući se na u žalbi citiranu pravomoćnu presudu na stranicama 104. i 105. ovdje pobijane presude, prvostupanjski sud navodi što iz iste proizlazi, odnosno koja utvrđenja koja imaju poveznicu s inkriminacijama iz ove presude proizlaze iz te pravomoćne presude. Međutim, i sam prvostupanjski sud potom na stranici 106. ove presude pravilno ističe da nije moguće uspoređivati iznos imovinske koristi koji je naveden u toj presudi s iznosom sredstava za koje se optuženici Š. S. i Č. ovdje

terete da su istima raspolagali, odnosno prisvojili ih jer je riječ o presudi kojom je pravomoćno utvrđena krivnja M. C., a ne ovih ovdje optuženika. Takvi razlozi prvostupanjskog suda, protivno stanovištu ovog žalitelja, nisu ni u čemu međusobno proturječni.

11. U okviru žalbene osnove zbog povrede kaznenog zakona optuženi V. Š. S. ističe da je prema Kaznenom zakonu („Narodne novine” broj 110/97., 27/98., 50/00., 129/00., 51/01., 111/03., 190/03., 105/04., 84/05., 71/06., 110/07. i 152/08. – dalje u tekstu: KZ/97.) koji je bio na snazi u vrijeme počinjenja inkriminiranih mu kaznenih djela pojam odgovorne osobe označavao osobu kojoj je povjeren određeni djelokrug poslova iz područja djelovanja pravne osobe, dok je tek prema KZ/11. sadržaj tog pojma značajno širi. Kako je on prema činjeničnom opisu kaznenog djela iz točke 1. izreke osuđujućeg dijela pobijane presude bio stvarni voditelj poslova društva M. S. d.o.o., smatra da se prema načelu obvezne primjene blažeg kaznenog zakona trebao primijeniti KZ/97., što bi rezultiralo oslobađajućom presudom zbog izostanka potrebnog svojstva počinitelja.

11.1. Prema ustaljenoj sudskoj praksi pod pojmom odgovorne osobe, iako odredba čl. 89. st. 7. KZ/97. govori o osobi kojoj bi bio povjeren određeni krug poslova iz područja djelovanja pravne osobe, smatrala se i osoba koja je stvarno, faktično obavljala poslove iz djelokruga pravne osobe. Ovakav stav ustaljene sudske prakse zakonodavac je ugradio u zakonsku odredbu u KZ/11. kada je zakonski opis pojma odgovorne osobe u čl. 87. st. 6. KZ/11. proširio, između ostalog, i naznakom osobe „... koja vodi poslove pravne osobe ...“. Budući da je prvostupanjski sud pravilno zaključio da je optuženi V. Š. S. u inkriminirano vrijeme bio stvarni voditelj poslova društva M. S. d.o.o. (što uostalom ne osporava ni sam taj optuženik u svojoj žalbi), on je time nedvojbeno imao svojstvo odgovorne osobe tog trgovačkog društva prema odredbama KZ/97. koji je bio na snazi u vrijeme inkriminirano optužbom, a time je ostvaren kaznenopravni kontinuitet neprava kao pretpostavka njegove moguće odgovornosti kao osobe koja ima dužnost zaštite imovinskih interesa gospodarskog subjekta čije poslove vodi, sve u smislu elemenata kaznenog djela iz čl. 246. KZ/11. Navedeno je u skladu i s ustaljenom sudskom praksom ovoga suda (primjerice odluke VSRH I Kž-226/2011, I Kž-129/2017 i I Kž-190/2017). Prema tome, žalba optuženog V. Š. S. nije osnovana ni u tom dijelu.

12. I optužena D. Č. žali se zbog povrede kaznenog zakona, i to one iz čl. 469. toč. 4. ZKP/08. Pri tome u jednom dijelu ističe slično kao i optuženi Š. S. u bitnome tvrdeći da zbog nedostatka potrebnog svojstva počinitelja nije mogla biti proglašena krivom za kazneno djelo iz čl. 246. st. 1. i 2. KZ/11., opisano u točki 1. izreke osuđujućeg dijela pobijane presude. Međutim, sve ono što je u tom pogledu prethodno navedeno kod odgovaranja na slične žalbene navode optuženog Š. S., mutatis mutandis u slučaju utvrđenja njezine odgovornosti vrijedi i za optuženu Č.

12.1. Ova žaliteljica, osim toga, tvrdi da je u odnosu na to kazneno djelo primijenjen zakon koji se ne može primijeniti jer da je to kazneno djelo počinjeno u razdoblju od 2004. do 2008., kada je na snazi bio KZ/97., dok je ona proglašena krivom za kazneno djelo iz čl. 246. st. 1. i 2. KZ/11., i to bez obrazloženja zašto je primijenjen taj kazneni zakon.

12.2. U odnosu na istaknuto prije svega valja reći da je prvostupanjski sud pravilno utvrdio i potom, iako pomalo šturo, ali dostatno obrazložio postojanje pravnog kontinuiteta između kaznenog djela iz čl. 337. st. 4. KZ/97. (koji je bio na snazi tempore criminis) i kaznenog djela iz čl. 246. st. 1. i 2. KZ/11. (za koje je optuženu D. Č. proglasio krivom pod ovom točkom izreke pobijane presude) – stranica 117., pasus 5. pobijane presude. Naime, podvođenjem činjeničnog opisa djela iz točke 1. izreke osuđujućeg dijela pobijane presude pod biće kaznenog djela zlouporabe položaja i ovlasti iz čl. 337. st. 4. u vezi sa st. 1. KZ/97. (koji je bio na snazi tempore criminis) te pod biće kaznenog djela zlouporabe povjerenja u gospodarskom poslovanju iz čl. 246. st. 2. u vezi sa st. 1. KZ/11. (koji je bio na snazi u vrijeme donošenja pobijane presude) jasno je da pravni kontinuitet kaznenog djela, sukladno ranije izloženom u točki 11.1., postoji. Prvostupanjski sud je pravilno zaključio i da je KZ/11. za ovu optuženicu blaži u odnosu na KZ/97. Imajući, naime, u vidu iznos sada zakonom određenih vrijednosti koje kazneno djelo čine kvalificiranim, a zbog veće količine neprava koju je potrebno ostvariti za ostvarenje kvalificiranog oblika kaznenog djela zlouporabe povjerenja u gospodarskom poslovanju, to je, i prema ustaljenoj sudskoj praksi ovoga suda, KZ/11. blaži od KZ/97.

12.3. Prema tome, ni žalba optužene D. Č. zbog povrede kaznenog zakona nije osnovana.

13. Protiv ovog dijela prvostupanjske presude žalbu je podnio i državni odvjetnik, i to zbog pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja. On ističe da je prvostupanjski sud u trećoj alineji te točke, obrazlažući ulogu optuženog I. Š., optuženog kao pomagača izvršiteljima, ispustio dio činjeničnog opisa iz optužnice prema kojemu je optuženi I. Š. i sam putem TD S. d.o.o. u kojemu je bio direktor dostavljao TD C. M. d.o.o. na naplatu fiktivne račune (koji su specificirani brojevima, datumima izdavanja i novčanim iznosima) uz obrazloženje da je tijekom postupka utvrđeno da su usluge po računima TD S. d.o.o. odrađene te da odnos između TD S. d.o.o. i TD M. p. d.o.o. nije dio inkriminacije. Državni odvjetnik takav zaključak prvostupanjskog suda smatra pogrešnim te ističe da suprotno proizlazi iz nalaza i mišljenja financijsko-knjigovodstvene vještakinje, ali i iz obrane samog optuženog I. Š. Tako nastavno u bitnome ističe da je optuženi I. Š. u svojoj prvoj obrani naveo da su računi između TD S. d.o.o. i TD C. M. d.o.o. bili fiktivni da bi kasnije na raspravi promijenio svoje očitovanje tvrdeći da je bila riječ o računima izdanima za stvarno obavljene usluge. Budući da je prvostupanjski sud optuženog I. Š. osudio da je s namjerom pomogao optuženom V. Š. S. i optuženoj D. Č. da u gospodarskom poslovanju povrijede dužnost zaštite tuđih imovinskih interesa, ovaj žalitelj zaključuje da očito nije povjerovao ovoj na raspravi izmijenjenoj obrani optuženog I. Š., slijedom čega smatra neosnovanim i prethodno opisano ispuštanje dijela činjeničnog opisa. Nadalje ističe da je financijsko-knjigovodstvena vještakinja navela da nije bilo gospodarske aktivnosti između društava C. M. d.o.o. i M. S. d.o.o. s društvima M. p. d.o.o., S. d.o.o. i S. M. d.o.o. te da u cjelokupnoj dokumentaciji u spisu ne postoji dokumentacija iz koje se može zaključiti da je postojala gospodarska aktivnost između tih društava. Također da za račune koje je TD S. d.o.o. izdalo TD C. M. d.o.o. u spisu predmeta nema dokumentacije da su usluge izvršene od strane TD S. d.o.o., osim po jednom računu vezanom uz projekt P. da društva S. M. d.o.o., M. p. d.o.o.,

M. S. d.o.o. i S. d.o.o. nisu imala zaposlenih djelatnika te da u spisu nema ni poslovne dokumentacije koja bi odgovorila na pitanje je li optuženi I. Š. zaista obavljao poslove za društvo C. M. d.o.o.

13.1. Izložena žalbena argumentacija državnog odvjetnika u cijelosti je osnovana te je kao takvu u svemu prihvaća i ovaj drugostupanjski sud. Međutim, kako se od strane prvostupanjskog suda ispušteni dio činjeničnog opisa optužnice iz točke 1. izreke osuđujućeg dijela pobijane presude odnosi na optuženog Š., odnosno pomagača u počinjenju kaznenog djela zlouporabe povjerenja u gospodarskom poslovanju iz čl. 246. st. 2. KZ/11. optuženima V. Š. S. i D. Č. kao počiniteljima, to je zbog akcesorne naravi sudioništva pobijanu presudu u tom dijelu trebalo ukinuti, ne samo prihvaćanjem žalbe državnog odvjetnika u odnosu na optuženog Š., već i po službenoj dužnosti i u odnosu na optuženog V. Š. S. i optuženu D. Č. kao osobe kojima je optuženi Š. pomagao u počinjenju njihovog kaznenog djela. Naime, ovim ispuštanjem smanjena je i kriminalna količina supočinitelja optuženih V. Š. S. i D. Č. Slijedom iste logike, dakle, polazeći od akcesornosti sudioništva, ukidanje pobijane presude u tom dijelu u odnosu na ovih dvoje optuženika kao počinitelja nužno je dovelo do jednakog postupanja po službenoj dužnosti i u odnosu na optuženike V. B. i T. M. jer su njihove uloge (jednako kao i ona optuženog Š.) opisane kao pomagačke u odnosu na kazneno djelo supočinitelja u cjelini.

13.2. Naime, ispuštanje dijela inkriminacije i, posljedično tome, umanjenje inkriminiranog iznosa protupravne imovinske koristi u odnosu na optuženog I. Š. kao jednog od pomagača, nužno se odrazilo i na ukupni inkriminirani iznos počinitelja - optuženog V. Š. S. i optužene D. Č., a potom, zbog akcesorne prirode pomagača, za sada je izostala i mogućnost raspravljanja kaznene odgovornosti druge dvojice pomagača - optuženog V. B. i optuženog T. M. u jednom i jedinstvenom kaznenom djelu.

13.3. Kako je, dakle, pobijanu presudu u tom dijelu trebalo ukinuti prihvaćanjem žalbe državnog odvjetnika zbog pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja u odnosu na optuženog I. Š. zbog ispuštanja dijela kriminalne aktivnosti kako je ona bila opisana u optužbi, a u povodu te žalbe i žalbi optuženika V. Š. S., I. Š., T. M. i D. Č. i po službenoj dužnosti u odnosu na sve navedene optuženike, ali u smislu čl. 479. ZKP/08. i u odnosu na optuženog V. B. koji se nije žalio, to su žalbe optuženika V. Š. S., I. Š., T. M. i D. Č. u tom dijelu postale bespredmetne.

14. U ponovljenom postupku u odnosu na kazneno djelo pod točkom 1. osuđujućeg dijela prvostupanjske presude prvostupanjski sud će s više pažnje analizirati dokaze na koje upućuje državni odvjetnik u svojoj žalbi kao na one iz kojih bi proizlazilo da su računi koje je prvostupanjski sud ispustio iz činjeničnog opisa, a koji se odnose na optuženog I. Š. i TD S. d.o.o. u kojemu je on u inkriminirano vrijeme bio direktor fiktivni, odnosno izdani za usluge koje u stvarnosti nisu obavljene. U tom smislu će s osobitom pažnjom analizirati navode svih obrana optuženog I. Š. danih u tijeku ovog postupka, a posebno one koji su međusobno različiti, odnosno suprotni, na što je upućeno u žalbi državnog odvjetnika, te ih dovesti u vezu s ostalim izvedenim dokazima. Među njima posebno s utvrđenjima iz nalaza i mišljenja financijsko-knjigovodstvene vještakinje P. B. istaknutima u žalbi

državnog odvjetnika, ali i s iskazima onih svjedoka iz kojih proizlazi da su im usluge plaćane na ruke (što je prihvatila i financijsko-knjigovodstvena vještakinja). Sve ovo kako bi se utvrdio točan iznos novca koji je inkriminiranim postupanjem svih optuženika kao protupravna imovinska korist pribavljen za optuženike V. Š. S. i D. Č.

14.1. U tom je smislu potrebno i potpuno i jasno utvrditi koliki je točno bio novčani iznos koji je na ime provizije M. C. zadržao za sebe prije nego što je novac, koji je prethodno podigao s računa TD S. M. d.o.o., predavao za optuženike V. Š. S. i D. Č., na što se upire u žalbi optuženog Š. S.

14.2. Nadalje, u činjeničnom opisu djela iz točke 1. alineje 2. izreke osuđujućeg dijela pobijane presude navedeno je da su TD C. M. d.o.o. i TD M. S. d.o.o. na račun TD S. M. d.o.o. uplatila ukupan neto iznos od 7.696.622,13 kn od kojega je M. C. za sebe zadržao proviziju u iznosu od 480.645,00 kn, dok su optuženici Š. S. i Č. raspolagali iznosom od 7.488.600,03 kn. Međutim, iznos od 7.696.622,13 kn umanjen za proviziju od 480.645,00 kn daje iznos od 7.215.977,13 kn, tako da je nejasno kako su optuženici Š. S. i Č. raspolagali iznosom od 7.488.600,03 kn ako im je bio dostupan iznos od 7.215.977,13 kn, dakle manji iznos.

14.3. Zatim, u činjeničnom opisu istog kaznenog djela navedeno je i to da je na račun TD S. M. d.o.o. od strane TD C. M. d.o.o. uplaćen iznos od 5.692.669,00 kn, a od strane TD M. S. d.o.o. iznos od 3.697.210,00 kn, što ukupno daje iznos od 9.389.879,00 kn. Međutim, u istom je činjeničnom opisu navedeno da je M. C. s računa TD S. M. d.o.o. podigao ukupno 9.616.939,00 kn, iz čega proizlazi da je M. C. s računa TD S. M. d.o.o. podigao više novca nego što je na njemu bilo.

14.4. Također je nejasan dio činjeničnog opisa istog kaznenog djela u kojemu je navedeno da je TD M. P. d.o.o. TD C. M. d.o.o. ispostavilo račune u ukupnom iznosu od 5.529.574,39 kn, a optuženici su naložili isplatu iznosa od 5.529.568,28 kn, pri čemu nigdje nije obrazložena razlika od 6,11 kn.

14.5. Naposljetku, nije jasno ni kako to da su isti optuženici raspolagali iznosom od 4.944.216,12 kn. Naime, kada se od neto iznosa koji je uplaćen u korist TD M. P. d.o.o. - 5.204.438,02 kn oduzme iznos koji je V. B. zadržao za sebe kao proviziju - 217.470,11 kn, dobije se iznos od 4.986.967,91 kn, a ne iznos od 4.944.216,12 kn.

14.6. Sve ove nelogičnosti i nejasnoće u pogledu optuženicima inkriminiranih novčanih iznosa (na koje se s pravom upire u žalbi optuženog V. Š. S.) također je potrebno razjasniti u ponovljenom postupku.

14.7. Nadalje je potrebno više pažnje posvetiti utvrđivanju koji i kakav je točno bio status optuženog V. Š. S. u odnosu na inkriminacije opisane u točki 1., alineji 3. izreke osuđujućeg dijela pobijane presude s obzirom na i u žalbi tog optuženika isticane navode da je u dijelu inkriminiranog razdoblja iz te točke formalno odgovorna osoba bio H. B., a o čemu se prvostupanjski sud, ukoliko utvrdi krivnju optuženika, mora očitovati.

14.8. Imajući, nadalje, u vidu da je optužena D. Č. pod ovom točkom izreke pobijane presude proglašena krivom da je kazneno djelo zlorabe povjerenja u gospodarskom poslovanju iz čl. 246. st. 2. KZ/11. počinila kao supočinitelj u svojstvu stvarne voditeljice poslovanja TD C. M. d.o.o. i TD M. S. d.o.o., u ponovljenom je postupku potrebno s više pažnje analizirati i ocijeniti te dovesti u međusobnu vezu one dokaze koji su odlučni za pravilno utvrđivanje kakvu je zapravo ulogu optužena D. Č. imala u tim društvima, a u kontekstu inkriminacije opisane pod ovog točkom izreke pobijane presude. Pri tome se prvostupanjskom sudu skreće pozornost da vrlo savjesno i detaljno analizira navode pojedinih obrana optuženog Š. S. u pogledu uloge optužene Č. u navedenim trgovačkim društvima, a koji se međusobno razlikuju te da iznese potpune i jasne razloge za njihovo prihvaćanje odnosno neprihvatanje kao istinite. Navedeno je, naime, nužno radi potpunog i pravilnog utvrđivanja je li optužena D. Č. u inkriminirano vrijeme doista imala takvu ulogu u poslovanju TD C. M. d.o.o. i TD M. S. d.o.o. zbog koje je se opravdano može označiti stvarnom voditeljicom poslovanja tih društava, a što je bitan element kaznenog djela za koje je ona ovdje optužena i pobijanom presudom proglašena krivom.

14.9. Također, utvrdi li prvostupanjski sud krivnju optuženika u ponovljenom postupku, dužan je s više pažnje analizirati, a zatim i očitovati se o dijelu optužbe u kojem se tvrdi da su optuženi Š. S. i optužena Č., od ukupnog iznosa kojim su raspolagali u iznosu 18.130.286,89 kn, iznos od 14.746.596,54 kn dopušteno iskoristili u poslovanju trgovačkih društava C. M. d.o.o. i M. S. d.o.o., dok da su iznos od 3.383.690,35 kn zadržali u zajedničku korist, a potom koristili za svoje potrebe, a sve na štetu trgovačkih društava C. M. d.o.o. i M. S. d.o.o. Činjenicu prisvajanja prvostupanjski sud je dužan posebno obrazložiti u svjetlu iskaza svjedoka koji su iskazivali da su im računi i naknade bili plaćani na ruke, od čega je prvostupanjski sud pojedine iskaze svjedoka prihvatio kao istinite i točne i u tome dijelu, prihvaćajući iskaze tih svjedoka, prihvaćao i zakonitost postupanja optuženika, dok iskaze nekih svjedoka o istim okolnostima načina naplate računa isplatama na ruke nije prihvaćao, zaključujući da se radi o protupravno prisvojenim iznosima optuženih Š. S. i Č.

U odnosu na kaznena djela opisana pod točkom 2. izreke osuđujućeg dijela

15. U pravu je optuženi V. Š. S. kada, žaleći se zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka iz čl. 468. st. 1. toč. 11. ZKP/08., ističe da iz činjeničnog opisa kaznenog djela u točki 2. izreke osuđujućeg dijela pobijane presude nije razumljivo tko je što radio niti kakva je bila uloga pojedinih optuženika u počinjenju tog kaznenog djela, a da se nigdje se ne spominje njegovo ime.

15.1. Naime, taj dio izreke pobijane presude nakon navođenja imena i prezimena optuženika koje se proglašava krivima - „I. optuženi V. Š. S., II. optuženi V. B. i V. optužena D. Č.“, u opisu radnji za koje se optuženike proglašava krivima navodi „u razdoblju od 1. siječnja 2005. do 3. rujna 2008. za vrijeme dok je bio direktor, suvlasnik i stvarni vlasnik TD C. M. d.o.o....“ bez navođenja, odnosno pobližeg označavanja na kojega od ovih optuženika se to odnosi. Dakle, iz činjeničnog opisa ovog kaznenog djela doista nije vidljivo koji je od ovih optuženika onaj koji je počinitelj ovog kaznenog djela, a posljedično tome nije jasno ni koga je to od optuženika „voljno podupirala u njegovim radnjama“ optužena D. Č. kao pomagač.

16. Također, u pravu je i optužena D. Č. kada, žaleći se iz iste žalbene osnove, ističe da je njezina kriminalna aktivnost u izreci pobijane presude u točki 2. označena da bi ona ostvarila pomagačke radnje počinitelju „... svjesno i voljno ga podupirući u njegovim radnjama ...“, a da u obrazloženju pobijane presude nisu navedeni razlozi o odlučnim činjenicama koje čine bitno obilježje bića kaznenog djela za koje je ona proglašena krivom te da uopće nije jasno iz čega je prvostupanjski sud zaključio da je ona bila upoznata s izradom prijave poreza i za porez relevantnih činjenica i na koji je način pomogla optuženom Š. S. u izvršenju tog kaznenog djela.

16.1. Obrazlažući, naime, svoj zaključak da je uloga optužene D. Č. u počinjenju ovog kaznenog djela bila pomagačka, prvostupanjski sud navodi da je ona „u potpunosti podupirala I. optuženog Š. i time ga učvršćivala i u njegovim radnjama utaje poreza“. Prvostupanjski sud, dakle, ne konkretizira niti daje bilo kakve argumente iz kojih bi se moglo zaključivati o bilo kakvoj ulozi ove optuženice u počinjenju kaznenog djela za koje je ona proglašena krivom pod ovom točkom izreke pobijane presude.

16.2. Kako je, dakle, izreka tog dijela pobijane presude u pogledu opisa uloga pojedinih optuženika u počinjenju ovog kaznenog djela potpuno nerazumljiva, a razlozi kojima je opisana uloga optužene D. Č. su nejasni i nedostatni, to je pobijanu presudu u tom dijelu prihvaćanjem žalbi optuženog V. Š. S. i optužene D. Č. zbog prethodno navedenih vidova bitne povrede odredaba kaznenog postupka iz čl. 468. st. 1. toč. 11. ZKP/08. trebalo ukinuti i predmet uputiti prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje i odluku. Budući da je tom točkom izreke pobijane presude obuhvaćen i optuženi V. B., i to kao pomagač optuženom V. Š. S. u počinjenju tog kaznenog djela, a isti se nije žalio, pobijanu je presudu u tom dijelu trebalo ukinuti i po službenoj dužnosti u odnosu na optuženog V. B. s obzirom na akcesornu narav sudioništva.

17. U pravu je i državni odvjetnik kada u svojoj žalbi ističe da je prvostupanjski sud iz činjeničnog opisa tog kaznenog djela, a kako je ono bilo opisano u optužnici državnog odvjetnika, pogrešno ispustio one alineje u kojima su bili navedeni računi TD S. d.o.o. izdani za TD C. M. d.o.o. Budući da je riječ o istim onim računima koje je prvostupanjski sud ispustio i iz točke 1. izreke osuđujućeg dijela pobijane presude, zbog akcesornosti tog dijela činjeničnog opisa ovog kaznenog djela s onim sadržanim u točki 1. izreke osuđujućeg dijela pobijane presude tu je presudu trebalo ukinuti i u odnosu na kazneno djelo opisano u točki 2. izreke osuđujućeg dijela, i to u odnosu na sve optuženike koji su proglašeni krivima pod tom točkom izreke osuđujućeg dijela pobijane presude, odnosno optuženog V. Š. S. kao počinitelja kaznenog djela i optuženu D. Č. - koji u svojim žalbama ne upiru na to te optuženog V. B. – koji nije podnio žalbu protiv pobijane presude kao pomagače u počinjenju ovog kaznenog djela optuženog Š. S. te predmet i u tom dijelu uputiti prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje i odluku.

18. U ponovljenom postupku prvostupanjski sud će u odnosu na ovo kazneno djelo, prije svega, otkloniti prethodno opisane vidove bitne postupovne povrede.

Nakon što potpuno i pravilno utvrdi sve odlučne činjenice, na iste će potom pravilno primijeniti materijalno kazneno pravo. Ukoliko nađe da optuženicima inkriminirana djelatnost sadrži obilježja određenog/ih kaznenog/ih djela, prvostupanjskom sudu skreće se pozornost na dužnost postupanja sukladno čl. 3. st. 2. i 3. KZ/11. te valjanog obrazlaganja svoje odluke i u tom dijelu.

18.1. Prvostupanjski sud je iz činjeničnog opisa ovog kaznenog djela ispustio i one alineje u kojima su bili navedeni računi koji se odnose na TD M. S. d.o.o. i dio računa koji se odnose na TD C. M. d.o.o., uz obrazloženje da, "bez obzira što je utvrđeno da je bio stvarni voditelj poslovanja tih društava zajedno s V. optuženom D. Č." optuženi V. Š. S. u TD M. S. d.o.o. nikada ni nije bio direktor, odnosno osoba ovlaštena za prijavljivanje i plaćanje poreza, dok je u TD C. M. d.o.o. bio direktor samo u jednom dijelu inkriminiranog razdoblja. S obzirom na to da se pravilnost takvog zaključka prvostupanjskog suda, a što je dovelo do ispuštanja od strane toga suda u pobijanoj presudi i tog dijela činjeničnog opisa iz optužnice državnog odvjetnika, također osporava žalbom državnog odvjetnika, prvostupanjski sud će u ponovljenom postupku s posebnom pažnjom razmotriti da li bi se u odnosu na te, u pobijanoj presudi ispuštene, račune, radilo o posrednom počiniteljstvu optuženog V. Š. S. u počinjenju kaznenog djela i, u slučaju pozitivnog utvrđenja, kojega.

U odnosu na kazneno djelo opisano pod točkom 3. izreke osuđujućeg dijela

19. Žaleći se zbog pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja, optužena D. Č. ističe da se pobijana presuda u tom dijelu temelji na iskazu svjedoka G. Š. za koji je prvostupanjski sud pogrešno zaključio da je sukladan iskazu svjedoka N. H. Osim toga, smatra da je prilikom ocjene vjerodostojnosti iskaza svjedoka Š. trebalo uzeti u obzir da je on bio dugogodišnji poslovni suradnik optuženog Š. S. i to sagledati u kontekstu događaja započinjanja ovog kaznenog postupka protiv nje.

19.1. Naime, a kako to nastavno ističe u svojoj žalbi, svjedok G. Š. je na raspravi 15. srpnja 2014. iskazao da je N. H. na njezino traženje tražio sastanak njega (Š.) i nje (optuženice) prije Š. svjedočenja u državnom odvjetništvu. Ova žaliteljica, međutim, smatra da suprotno tome proizlazi iz materijalnih dokaza nastalih tijekom provođenja posebnih dokaznih radnji. Tako ukazuje na prvu joj poruku od N. H. koja glasi: „važno (ti) je, najhitnije me nazovi“, nakon čega slijedi telefonski razgovor u kojemu je H. obavještava da je Š. pozvan na svjedočenje i da bi se trebali prije toga naći, no ona odbija razgovor navodeći da će se sa Š. naći nakon svjedočenja kako se ne bi dovela u nezgodnu poziciju. Na raspravi 14. travnja 2015. pročitan je iskaz svjedoka N. H., koji je izrijekom iskazao da je na Š. inicijativu posredovao kod susreta između nje i G. Š., a to se dogodilo 7. veljače 2013., odnosno uoči Š. svjedočenja. Iz iskaza svjedoka H. također proizlazi da mu Š. nije spominjao da je ona (žaliteljica) tražila da je ne tereti, već je on svojim iskazima samoinicijativno štitio i nju i optuženog Š. S.

19.2. Žaliteljica smatra da nevjerodostojnost iskaza svjedoka G. Š. proizlazi i iz iskaza svjedoka S. Z. od 12. ožujka 2015. koji je negirao da bi u jednom društvu čuo da će se ona G. Š. „najebati majke“.

19.3. Zaključno ističe da su svjedok Š. i ona svoj razgovor u četiri oka prikazali dijametralno suprotno, pri čemu je istinitost iskaza svjedoka Š. ozbiljno dovedena u pitanje rezultatima provođenja posebnih dokaznih radnji, ali i iskazima svjedoka H. i Z. kao kontrolnim dokazima. Smatra da je iz okolnosti što se pred državnim odvjetništvom protiv Š. vodi više ozbiljnih kaznenih postupaka shvatljivo zašto je on pokušao „pomoći“ državnom odvjetništvu uoči njezina uhićenja.

20. Prihvaćanjem u cijelosti izložene žalbene argumentacije optužene D. Č. pobijanu je presudu trebalo ukinuti i u odnosu na kazneno djelo sprječavanja dokazivanja iz čl. 306. st. 1. KZ/11., opisano pod točkom 3. izreke osuđujućeg dijela te predmet i u tom dijelu uputiti prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje i odluku. Ocjena je, naime, ovoga suda da je zaključak prvostupanjskog suda da je optužena D. Č. počinila ovo kazneno djelo, barem za sada, preuranjen jer prvostupanjski sud nije s dovoljno kritičnosti cijenio cjelinu izvedenih dokaza u odnosu na tu inkriminaciju niti je posvetio dostatnu pažnju analizi onih dokaza (iskazi svjedoka H. i Z.) koji, barem za sada, čine upitnim istinitost navoda svjedoka Š. u pogledu postupanja optužene Č. prema njemu.

21. U ponovljenom postupku prvostupanjski sud će, nakon što provede sve do sada izvedene dokaze, ali i druge ako to bude potrebno kako bi se sve odlučne činjenice potpuno i pravilno utvrdile, pažljivo i savjesno analizirati sve izvedene dokaze, kako zasebno, tako i u njihovoj međusobnoj ukupnosti te u povezanosti s obranom optužene D. Č. Pri tome će osobitu pažnju posvetiti analizi iskaza onih svjedoka na čije je bitne dijelove ukazano u žalbi optužene D. Č. te iste dovesti u vezu s obranom te optuženice. Potom će donijeti novu, na zakonu osnovanu odluku, koju će valjano i potpuno obrazložiti.

22. Budući da je pobijana presuda u ovom dijelu ukinuta prihvaćanjem žalbe optužene D. Č. zbog pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja, žalba državnog odvjetnika zbog odluke o kaznenoj sankciji optuženoj D. Č. u takvoj procesnoj situaciji postala je bespredmetna.

U odnosu na točku 2. osuđujućeg dijela i oslobađajući dio pobijane presude

23. Ispitujući prvostupanjsku presudu po službenoj dužnosti, sukladno čl. 476. st. 1. toč. 1. ZKP/08., ovaj drugostupanjski sud utvrdio je da je u istoj ostvarena bitna povreda odredaba kaznenog postupka iz čl. 468. st. 1. toč. 11. ZKP/08. koja se sastoji u tome što je izreka pobijane presude proturječna sama sebi.

23.1. Oslobađajući optuženog I. Š. optužbe za kazneno djelo pomaganja u utaji poreza ili carine iz čl. 256. st. 1. i 3. u vezi s čl. 38. KZ/11. sukladno čl. 453. toč. 3. ZKP/08., prvostupanjski sud u izreci tog dijela pobijane presude navodi cijeli činjenični opis djela kako je ono bilo opisano u optužnici državnog odvjetnika, odnosno i onaj dio koji se odnosi na tog optuženika (a kojega je prvostupanjski sud ispustio iz činjeničnog opisa, kako točke 1., tako i točke 2. izreke osuđujućeg dijela pobijane presude, uz obrazloženje da je u tijeku postupka utvrđeno da računi izdani od strane TD S. d.o.o. nisu fiktivni), tako i onaj dio koji je sadržan u točki 2. izreke osuđujućeg dijela pobijane presude pod kojim su optuženici Š. S., B. i Č. proglašeni

krivima, i to optuženi Š. S. zbog kaznenog djela utaje poreza ili carine iz čl. 256. st. 3. u vezi s čl. 52. KZ/11., a optuženi B. i optužena Č. zbog kaznenih djela pomaganja u utaji poreza ili carine iz čl. 256. st. 3. u vezi s čl. 38. i čl. 52. KZ/11. Naime, preambula činjeničnog opisa djela iz oslobađajućeg dijela izreke pobijane presude sadrži potpuno isti činjenični opis kakav je sadržan i u preambuli djela u točki 2. izreke osuđujućeg dijela pobijane presude odnosno u istoj su, osim optuženog I. Š., navedeni i svi oni optuženici i njihove radnje upravo onako kako je to opisano i u točki 2. izreke osuđujućeg dijela pobijane presude. U nastavku činjeničnog opisa kaznenog djela u izreci oslobađajućeg dijela pobijane presude potom je navedeno 11 alineja od kojih se njih 5 sadržajno potpuno podudaraju s onima koje su sadržane u točki 2. izreke osuđujućeg dijela pobijane presude. Drugim riječima, za dio činjeničnog opisa iz optužnice državnog odvjetnika prvostupanjski je sud istovremeno donio i osuđujuću i oslobađajuću presudu.

23.2. Budući da je na opisani način u pobijanoj presudi u točki 2. osuđujućeg dijela i u oslobađajućem dijelu prvostupanjske presude ostvarena bitna postupovna povreda iz čl. 468. st. 1. toč. 11. ZKP/08., koja se sastoji u tome što je njezina izreka proturječna sama sebi, a riječ je o povredi na koju ovaj sud pazi po službenoj dužnosti, sukladno čl. 476. st. 1. toč. 1. ZKP/08., pobijanu je presudu trebalo ukinuti i u oslobađajućem dijelu te predmet i u tom dijelu uputiti prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje i odluku.

24. U ponovljenom postupku prvostupanjski sud će, prije svega, otkloniti bitnu povredu odredaba kaznenog postupka na koju mu je skrenuta pozornost od strane ovog drugostupanjskog suda. Nakon što provede sve do sada izvedene dokaze, a po potrebi i druge ako to bude smatrao potrebnim radi potpunog i pravilnog utvrđivanja činjeničnog stanja, savjesno i detaljno analizirat će svaki dokaz zasebno te sve dokaze u njihovoj ukupnosti i potom donijeti novu, na zakonu osnovanu odluku koju će u svemu valjano obrazložiti.

25. Slijedom svega iznesenoga, na temelju čl. 483. st. 1. ZKP/08., odlučeno je kao u izreci ove odluke.

Zagreb, 13. srpnja 2021.

Predsjednik vijeća:
dr. sc. Zdenko Konjić, v.r.